

RUDYARD KIPLING

KERTOMUKSIA
INTIASTA

Редъярд Киплинг

Kertomuksia Intiasta

«Public Domain»

Киплинг Р. Д.

Kertomuksia Intiasta / Р. Д. Киплинг — «Public Domain»,

© Киплинг Р. Д.

© Public Domain

Содержание

Rudyard Kipling	5
Ilman kirkon siunausta	6
Конец ознакомительного фрагмента.	14

Rudyard Kipling

Kertomuksia Intiasta

Rudyard Kipling

Rudyard Kipling, suuri englantilainen runoilija ja maailman huomattavimpia nykyaikaisia kirjailijoita, syntyi Bombayssa, Intian keisarikunnan pääkaupungissa, joulukuun 30 p:nä 1865. Sekä isän että äidin puolelta on hän perinyt taiteellisia taipumuksia. Isä oli tunnettu maalari J. Lockwood, joka m.m. julkaisi "Intian eläimiä ja ihmisiä" nimisen kuvateoksen, ja eno oli kuuluisa taiteilija Burne-Jones.

Kipling on kaikkein vähimmin sellainen runoilija, joka istuu kirjoituspöytänsä ääressä ja sepittelee teoksia päästään. Hän on itse ollut ja elänyt mukana kertomustensa tapahtumissa – ainakin hyvin monissa. Kuten mainittiin, on hän syntynyt Intiassa. Kuusivuotiaana poikana hänet lähetettiin – sikäläisen tavan mukaan – Englantiin elämään lapsuutensa ajat kotimaan terveellisemmässä ilmastossa ja käymään koulua. Seitsentoistavuotiaana hän palasi Intiaan ja tuli sanomalehtimieheksi, ensin Lahoreen ja sitten Allahabadiin, jossa kaupungissa on valtavia muistomerkkejä Intian muinaisesta suuruudesta. Hän matkusteli ristiin rastiin tässä suunnattoman, suuressa salamyhkäisessä maassa ja tuli siten perinpohjin tuntemaan sen. Intian luonnon ja elämän kuvaajana hän onkin verraton; esim. hänen teoksensa "Intian viidakoista" (ilmestynyt suomeksi kahtena osana Otavan kustannuksella) on maailmankirjallisuuden kirkkaimpia helmiä. Hän oli myöskin kirjeenvaihtajana useilla sotaretkillä ja tuli läheltä näkemään mitä rasituksia ja julmuuksia merkitsee sota rajamaiden puoliviilejä heimoja vastaan. Hänen kertomuksiaan sotilaselämästä on ilmestynyt suomeksi m.m. Otavan 50-pennin kirjastossa (N:o 2. Sotilaskertomuksia).

Kiplingin kunniaksi on erityisesti mainittava, ettei hänen teostensa suurenmoinen menestys ole koskaan houkutellut häntä julkaisemaan mitään ala-arvoista.

V. 1907 Kipling sai Nobelin kirjallisuuspalkinnon.

Ilman kirkon siunausta

I

"Mutta jos se onkin tyttö."

"Minun elämäni herra, se ei voi olla tyttö. Minä olen rukoillut niin monta yötä ja lähettänyt lahjoja Sheikh Badlin pyhälle arkulle niin usein, että minä tiedän, että Jumala antaa meille pojan – pojan, josta on kasvava mies. Ajattele sitä ja iloitse. Minun äitini on oleva hänen äitinsä, kunnes minä itse jaksan ottaa hänet hoidettavakseni, ja Pattan moskean mollah on ennustava hänen elämänvaiheensa – suokoon Jumala, että hän syntyisi onnellisena hetkenä! – ja sitten, sitten sinä et koskaan kyllästy minuun, orjaasi."

"Mistä ajasta saakka sinä olet ollut orja, sinä minun kuningattareni?"

"Alusta pitäen – kunnes tämä armo minulle tapahtui. Kuinka minä saatoin olla varma sinun lemmestäsi, kun tiesin, että olin hopealla ostettu?"

"Ei, se oli sinun huomenlahjasi. Minä maksoin sen äidillesi."

"Ja hän on sen kätkenyt ja hautoo sitä nyt päivät pitkään kuin kana. Mitä sinä puhut huomenlahjasta? Minut ostettiin rahalla ikäänkuin olisin ollut tanssijatar Lucknowista enkä lapsukainen."

"Suretko sinä sitä?"

"Minä olen surrut, mutta nyt minä iloitsen. Nyt sinä et milloinkaan lakkaa rakastamasta minua, ethän, kuninkaani?"

"En ilmoisna ikänä. En."

"Et sittenkään, vaikka *mem-logit* – nuo sinun oman rotusi valkoiset naiset – rakastaisivat sinua? Muista, minä olen katsellut heitä, kun he iltasilla ovat ajelemassa; he ovat hyvin suloisia."

"Minä olen nähnyt tulipalloja sadoittain, minä olen nähnyt kuun ja – sitten minä en enää nähnyt tulipalloja."

Ameera taputti kätösiään ja nauroi. "Hyvin sinä puhut", sanoi hän.

Sitten hän jatkoi, koettaen näyttää hyvin armollisen alentuvaiselta:

"Jo riittää. Minä sallin sinun lähteä – jos tahdot."

Mies ei liikahtanut. Hän istui matalalla punaiseksi maalatulla sohvalla huoneessa, jossa ei ollut muita huonekaluja kuin sinisen ja valkoisen kirjava lattiamatto, muutamia ryijyjä ja sangen täydellinen kokoelma alkuasukkaiden tavallisia patjoja. Hänen jalkainsa juuressa istui kuusitoistavuotias nainen, ja tuon miehen silmissä hän oli kaikki kaikessa koko maailmassa. Kaikkien sääntöjen ja lakien mukaan tämän naisen olisi pitänyt olla vallan toisessa asemassa, sillä mies oli englantilainen ja tyttö muhamettilaisen tytär, ostettu rahalla kaksi vuotta sitten äidiltään, joka ollessaan rahapulassa olisi myynyt itkevän Ameeran vaikka itse pimeyden ruhtinaalle, kunhan vain maksu olisi ollut kyllin suuri.

Se oli kevytmielisesti solmittu liitto. Mutta jo ennenkuin tyttö oli kehittynyt täyteen kukoistukseensa, täytti hän suurimman osan John Holdenin elämästä. Ameeralle ja hänen äidilleen, tuolle vanhalle peikolle, Holden oli vuokrannut pienen talon, josta saattoi nähdä suuren, punamuurisen kaupungin, ja hän huomasi, kun rinkikukkaset puhkesivat pihakaivon ympärillä ja Ameera oli järjestänyt ympäristönsä omien mukavuuskäsitteidensä mukaan, ja hänen äitinsä oli lakannut morkkaamasta keittolieden sopimattomuutta, etäisyyttä kauppartorista ja taloustoimia yleensä – että tämä talo oli muuttunut hänen kodikseen. Kuka tahansa saattoi tunkeutua hänen poikamies-asuntoonsa päivällä ja yöllä, eikä hänen elämänsä siellä ollut ollenkaan hauskaa. Tässä talossa taas ainoastaan hänen jalkansa sai astua ulkopihan poikki naisten huoneeseen; ja kun paksu

puuovi oli rämähäntänyt kiinni hänen takanaan, oli hän kuningas omalla alueellaan, jossa Ameera oli kuningatar. Ja nyt hänen kuningaskuntaansa oli tulossa kolmas henkilö, jonka saapuminen hiukan suretti Holdenia. Se häiritsi hänen täydellistä onneansa. Hänen oman kotinsa säännöllinen rauhallisuus rikkoutui. Mutta Ameera oli vallan hulluna ilosta sitä ajatellessaan, ja hänen äitinsä oli yhtä hyvillään. Miehen rakkaus, ja varsinkin valkoisen miehen, on aina häilyvätä laatua, mutta, niin miettivät molemmat naiset, ehkä pienen lapsen kätöset saattaisivat pitää kiinni sen. "Ja sitten" – sanoi Ameera aina – "sitten hän ei milloinkaan välitä valkoisista *mem-logeista*. Minä vihaan heitä kaikkia – minä heitä vihaan."

"Kyllä hän kerran palaa oman kansansa luo", sanoi äiti, "mutta Jumala suokoon, että tämä aika vielä olisi kaukana."

Holden istui vaiti sohvalle ajatellen tulevaisuutta, ja hänen ajatuksensa eivät olleet hupaisia. Kaksoiselämän hankaluudet ovat moninaiset. Hallitus oli erinomaisella huolenpidollaan määrännyt hänet pois asemalta pariksi viikoksi hoitamaan erään miehen virkaa, jonka täytyi olla vaimonsa sairavuoteen ääressä. Se, joka Holdenille suullisesti ilmoitti tämän muutoksen, lopetti sanomansa sillä ystävällisellä huomautuksella, että Holden sai pitää itseään onnellisena, kun oli poikamies ja vapaa. Hän tuli nyt kertomaan tätä uutista Ameeralle.

"Se ei ole hyvä", sanoi Ameera, "mutta ei se ole niin pahakaan. Onhan minulla äitini täällä, eikä mikään vaara minua kohtaa – ellen minä vaan kuole pelkämästä ilosta. Mene sinä työhösi äläkä ajattele ikäviä. Kun ne päivät ovat ohi, minä luulen... ei, minä olen varma siitä. Niin – niin sitten minä panen *poikasi* sinun syliisi, ja sinä rakastat minua ikuisesti. Juna lähtee ensi yönä – puoliyön aikaan, eikö niin? Mene nyt, ja sydämesi ei saa olla murheellinen minun tähteni. Mutta ethän viivyttelä takaisintuloasi! Ja ethän seisahdu tiellä puhelemaan noiden rohkeiden valkoisten *mem-logien* kanssa! Palaja pian luokseni, minun elämäni!"

Kun Holden oli kulkenut pihan poikki hevosensa luo, joka oli sidottuna portin pielessä, puheli hän harmaapäiselle vanhalle talon vartialle ja käski häntä, jos mikä onnettomuus sattuisi, lähettämään valmiiksi kirjoitetun sähkösanoman, jonka Holden hänelle antoi. Siinä kaikki minkä hän saattoi tehdä, ja mieli yhtä mustana kuin miehellä, joka odottaa omia hautajaisiaan, läksi Holden yöjunassa maanpakoonsa. Joka hetkenä päivällä hän odotti sähkösanoman tuloa ja joka tunti yöllä hän kuvaili Ameeran kuolevan. Tietysti hänen työnsä valtion hyväksi ei silloin ollut juuri parhainta laatua eikä hänen käytöksensä työtovereitaan kohtaan aivan herttaisinta. Kaksi viikkoa kului, eikä kotoa kuulunut sanaakaan, ja melkein menehtymäisillään levottomuudesta Holden palasi takaisin. Kotiin tultuaan täytyi hänen kärsiä vielä kaksi kallista tuntia päivällisillä klubissa, jossa hän kuuli ikäänkuin unessa, kuinka kunnottomasti hän on hoitanut tuon toisen miehen virkaa ja kuinka paljon kaikki hänen toverinsa olivat pitäneet hänestä. Sitten hän kiittämällä kiiti hevosensa selässä läpi yön, sydän vavahdellen levottomuudesta. Hän ei saanut mitään vastausta ensin koputtaessaan portille ja hän oli jo kääntänyt hevosensa potkaisuttaakseen koko portin rikki, kun samassa Pir Khan saapui lyhty kädessä ja tarttui suitsiin.

"Onko mitään tapahtunut?" sanoi Holden.

"Uutiset eivät tule minun suustani, oi sinä köyhien suojelija, vaan –", hän kurotti esiin vapisevan kätensä kuten hyvien uutisten tuoja ainakin, joka on ansainnut palkinnon.

Holden syöksyi pihan poikki. Valkea paloi ylähuoneessa. Hänen hevosensa hirnui porttikäytävässä, ja samassa hän kuuli kimeätä hiljaista inisemistä, joka ajoi kaiken veren hänen sydämeensä. Se oli uusi ääni, mutta se ei vielä todistanut, että Ameera oli elossa.

"Kuka siellä on?" huusi hän kapeilla tiiliportailla.

Silloin kuului Ameera huudahtavan ilosta ja sitten äidin ääni vastasi vavisten vanhuudesta ja ylpeydestä: "Me molemmat ja – mies – sinun poikasi."

Huoneen kynnyksellä Holden astui paljastetulle miekalle, joka oli asetettu siihen estämään onnettomuuksia, ja se katkesi kahtia, kun hän malttamattomasti potkaisi siihen kantapäällään.

"Jumala on suuri", äänsi Ameera hämärässä. "Sinä olet ottanut hänen onnettomuutensa päällesi."

"Niin, mutta kuinka sinä jaksat, minun elämäni elämä? Vanha vaimo, kuinka hän jaksaa?"

"Hän on unohtanut kärsimyksensä ilosta, kun lapsi on syntynyt. Ei ole hätääkään; mutta puhu hiljaa", sanoi äiti.

"Minä kaipasin vain sinun läsnäoloasi tullakseni vallon terveeksi", sanoi Ameera. "Minun kuninkaani, sinä olet ollut kovin kauan poissa. Mitä tuliaisia sinä tuot minulle? Oi, tällä kertaapa *minä* tuon lahjoja sinulle. Katso, minun elämäni, katso. Oletko milloinkaan nähnyt tuollaista lasta? Ei, minä olen liian heikko vetämään käsivarttanikaan hänen altaan."

"Ole hiljaa sitten äläkä puhu. Minä olen luonasi, *bacheri* (pikku vaimo)."

"Oikein sanoit, sillä nyt meitä liittää toisiimme side, jota ei mikään voi katkaista. Katso – voitko sinä nähdä tässä valossa? Hän on sileä ja puhdas. Ei milloinkaan ole semmoista poikaa syntynyt. *Ya illah!* hänestä on kasvava oppinut bramiini – ei, kuningattaren soturi. Ja sinä, minun elämäni, rakastatko sinä minua yhtä paljon kuin ennen, vaikka minä olen heikko ja sairas ja rasittunut? Vastaa suoraan."

"Oi, minä rakastan niinkuin aina olen rakastanut, koko sielullani.

Makaa hiljaa, oma helmeni, ja koeta levähtää."

"Mutta älä sinä mene pois. Istu tässä minun vieressäni – noin. Äiti, tämän talon hallitsija tarvitsee patjan. Tuo se hänelle." Samassa pienoinen uusi tulokas, joka makasi Ameeran käsivarrella, liikahti hiukkasen. "Ahaa", sanoi Ameera, ääni rakkaudesta väreillen, "tämä poika on urheilija syntymästään saakka. Hän potkaista napsahuttaa minua kylkeen aika lailla. Onko milloinkaan syntynyt tuommoista lasta? Ja hän on meidän – sinun ja minun. Pane kätesi hänen päänsä päälle, mutta varovasti, sillä hän on kovin nuori ja miehet ovat kömpelöitä semmoisissa seikoissa."

Hyvin hellävaroen Holden sivel sormiensa päillä untuvaista päätä.

"Hän on oikeauskoinen", sanoi Ameera; "sillä yöllä maatessani minä kuiskasin rukouskutsun ja meidän uskontunnustuksemme hänen korvaansa. Se on hyvin omituinen sattumus, että hänkin on syntynyt perjantapäivänä kuten minäkin. Pitele varovaisesti häntä, oma elämäni; mutta hänpä voikin jo melkein tarttua kiinni käsillään."

Holden löysi pienen avuttoman kätösen, joka heikosti puristi hänen sormeaan. Tuo puristus koski sähkövirran tavoin kaikkiin hänen jäseniinsä ja aina sydänsopukkaan saakka. Siihen asti hän oli yksinomaan ajatellut Ameeraa. Nyt hän alkoi ymmärtää, että oli toinenkin olento maailmassa, mutta hän ei voinut käsittää, että se oli oikein hänen oma poikansa, jolla oli sielu kuten muillakin. Hän istuutui ajattelemaan, ja Ameera uinahti hiukan.

"Mene kotiisi, sahib", sanoi Ameeran äiti kuiskaten. "Ei ole hyvä, että hän löytää sinut täällä herätessään. Hänen täytyy olla rauhassa."

"Minä menen", sanoi Holden nöyrästi. "Tässä on rahaa. Pidä huolta pojastani, että hän kasvaa ja saa kaikkea mitä tarvitsee."

Hopean helinä herätti Ameeran. "Minä olen hänen äitinsä enkä palkkalainen", sanoi hän heikosti. "Pitääkö minun hoitaa häntä paremmin taikka huonommin rahojen tähden? Äiti, anna takaisin rahat. Minä olen synnyttänyt herralleni pojan."

Väsyneenä vaipui hän sikeään uneen melkein ennenkuin oli kunnolla lopettanut lauseensa. Holden hiipi hiljaa alas pihaan, sydän tyynenä. Pir Khan, tuo vanha talonvartia, hytkähteli mielihyvystä.

"Tämä talo on nyt täydellinen", sanoi hän ja ilman pitempiä selityksiä työnsi Holdenin käteen sapelin, jota Pir Khan ennen oli käyttänyt palvellessaan kuningattaren poliisikunnassa. Sidotun vuohen määkyminen kuului kaivon luota.

"Niitä on kaksi", sanoi Pir Khan – "kaksi mitä oivinta vuohta. Minä ostin ne ja ne maksoivat paljon rahaa; ja koska täällä ei vietetä mitään syntymäjuhlaa, saan minä niiden lihat. Lyö kovasti,

sahib. Tämä on huono sapeli. Odota kunnes ne nostavat päänsä ylös maasta, jossa ne nyt pureksivat rinkikukkasia."

"Miksi niin?" kysyi Holden hämmästyksissään.

"Se on hänen syntymäuhriensa. Mikäs sitten? Muutoinhan lapsi voisi kuolla, kun ei häntä varjeltaisi kohtalolta. Tiedät kai sinä, köyhien suojelija, loitsusanat tällaisessa tilaisuudessa."

Holden oli kerran ne oppinut, vaikkei hän silloin luullut niitä koskaan itse sanelevansa. Kun hän puristi kylmää sapelin kahvaa, muisti hän äkkiä, kuinka lapsi tuolla yläkerrassa oli puristanut hänen sormeaan – tuo lapsi, joka oli hänen oma poikansa – ja hän rupesi pelkäämään, että kenties kadottaa hänet.

"Lyö!" sanoi Pir Khan. "Ei koskaan elämä syty maailmassa, ellei sitä makseta toisella elämällä. Katso, vuohet ovat nostaneet päänsä. Nyt! Iske varmasti!"

Tuskin tietäen mitä teki, Holden iski kaksi kertaa, mutisten muhamettilaisen rukouksen, joka sisälsi seuraavaa: "Kaikkivaltias! Tämän poikani sijasta minä uhraan sinulle elämän elämästä, veren verestä, pään päästä, luun luusta, karvan karvasta, nahan nahasta." Odottava hevonen päristeli ja nousi pystyyn haistaessaan lämmintä verta, joka räiskähti Holdenin ratsusaappaille.

"Hyvin iskit!" sanoi Pir Khan pyyhkien sapelia. "Sotamies sinusta olisi pitänyt tulla. Mene iloisella mielellä, sinä taivahinen herra. Minä olen sinun palvelijasi ja sinun poikasi palvelija. Eläköön minun herrani tuhannen vuotta ja... onhan vuohien liha minun?"

Pir Khan poistui saatuaan täten enemmän kuin kuukauden palkan. Holden hyppäsi satulaan ja ratsasti iltahämyssä matalalla leijuilevan savun halki. Hänen mielensä oli täynnä riemua, ja hän tunsii jonkunmoista epämääräistä hellyyttä, joka ei koskenut mitään erityistä esinettä, mutta joka melkein tukehduutti häntä, kun hän kumartui levottoman hevosensa kaulan yli. "En milloinkaan elämässäni ole tuntenut mitään tällaista", hän ajatteli. "Minun pitää mennä klubiin vähän tyyntymään."

Klubissa oli biljardipeli juuri alulla ja huone oli täynnä miehiä. Holden astui kiireesti valoisaan huoneeseen toveriensa seuraan laulaen täyttä kurkkua:

"Kun Baltimoressa kävelin, mä neidon tapasin."

"Tapasitko?" kysäisi klubin sihteeri nurkastaan. "Sattuiko hän kertomaan sinulle, että saappaasi ovat likomärät? Hyvä Jumala, mies, sehän on verta!"

"Vielä mitä!" sanoi Holden ottaen biljardikepin. "Saanko ottaa osaa peliin? Se on kastetta. Minä olen ratsastanut korkean laihon läpi. Kas peijakas! Saappaani ovat todellakin aika siivossa!"

"Ja jos se on tyttö, hän kultakihlat saa, ja jos on poika, kuningastaan voi hän puolustaa miekallaan ja peitsellään ja siniviitassaan, ja niinkuin ennen isänsä..."

"Keltainen siniselle – viheriäinen seuraa", sanoi markööri yksitoikkoisesti.

"Ja niinkuin ennen isänsä – olenko minä viheriäinen, markööri? – ja niinkuin ennen isänsä – ohhoh, jopa löin pahasti! – hän kulkee laivassaan!"

"Minä en ymmärrä, että sinulla on mitään syytä laulaa hoilotella", sanoi mallikelpoinen nuori virkamies pisteliäästi. "Hallitus ei ole erinomaisen tyytyväinen työhösi, kun hoidit Sandersin virkaa."

"Onko tuo olevinaan muistutus korkeammalta taholta?" sanoi Holden hymyillen hajamielisesti. "Minä toivon voivani kestää sen."

Puhe kääntyi nyt tuohon iäti uuteen aineeseen, kunkin töihin, ja tämä tyynnytti Holdenia, kunnes hänen oli aika lähteä pimeään autioon asuntoonsa, jossa hänen palvelijansa otti hänet vastaan kuten semmoinen henkilö ainakin, joka tunsii kaikki hänen salaisuutensa. Holden pysyi valveilla suurimman osan yöstä, ja hänen unelmansa olivat hauskaa laatua.

II

"Kuinka vanha hän on nyt?"

"*Ya illah!* Oikein miesmäinen kysymys! Hän on melkein kuuden viikon vanha, ja tänä iltana minä menen sinun kanssasi, oi elämäni, huoneen katolle lukemaan tähdet. Sillä se on onneksi. Hän on syntynyt perjantapäivänä auringon merkin alla, ja minulle on sanottu, että hän elää kauemmin kuin kumpikaan meistä ja tulee rikkaaksi. Voimmeko toivoa enempää, kulta?"

"Emme voi. Mennään ylös katolle ja sinä luet tähtiä – mutta ainoastaan muutamia, sillä taivas on paksussa pilvessä."

"Talvisateet ovat myöhäisiä ja ne tulevat ehkä sopimattomaan aikaan. Joudu ennenkuin kaikki tähdet peittyvät. Minä olen koristanut itseni kauneimmilla jalokivilläni."

"Sinä olet unohtanut parhaimman."

"Ah! *meidän yhteisen*. Hän tulee myös. Hän ei vielä milloinkaan ole nähnyt taivasta."

Ameera astui kapeille portaille, jotka veivät katolle. Lapsi lepäsi tyynenä ja räpäyttämättä silmiään hänen oikealla käsivarrellaan puettuna kalliiseen hopeapalteiseen musliiniin ja pieni myssy päässä. Ameera oli pukeutunut kaikkiin kalleuksiinsa. Timanttinappi, joka vastaa länsimaiden mushia, se kun näet kiinnittää huomion sierainten kaarevuuteen, kultainen otsakoristus, jota kaunistaa himmeät smaragdit ja täplikkäät rubiinit, raskas kultavanne, jota ei kaulaan kiinnittänyt muut pidikkeet kuin puhtaan metallin nuorteus, ja helisevät hopearenkaat, jotka riippuivat pitkän matkaa alapuolella hänen ruusuisia nilkkojaan. Hän oli puettu vaaleanvihreään musliiniin, kuten islamin tytär ainakin, olkapäästä kyynäsvarteen ja kyynäsvarresta ranteeseen oli joukko hopeaisia rannerenkaita, sidotut yhteen silkkilangoilla, rannetta koristi hennot lasirenkaat, jotka todistivat kuinka pehmeän kätösen yli ne olivat vedetyt, ja erittäin paksu kultainen rannerengas, joka ei ollenkaan kuulunut tämän maan koristuksiin, vaan jonka hän oli saanut lahjaksi Holdenilta ja jota kiinnitti taidokas eurooppalainen lukko, huvitti häntä erinomaisen paljon.

He istahtivat katon matalan valkoisen kaiteen luo katsellen kaupunkia ja sen valkeita.

"Nuo tuolla alhaalla ovat onnellisia", sanoi Ameera. "Mutta minä en usko, että he ovat niin onnellisia kuin me. Enkä minä usko, että valkoset *mem-logit* ovat niin onnellisia. Vai mitä?"

"Minä tiedän, että he eivät ole."

"Mistä sinä sen tiedät?"

"He antavat lapsensa imettäjien hoidettavaksi."

"Sitä minä en ole milloinkaan nähnyt", sanoi Ameera huohtaen, "enkä minä tahtoisikaan nähdä sitä. *Ahi!*" – hän nojasi päänsä Holdenin olkapäähän – "minä olen lukenut neljäkymmentä tähteä ja nyt minua väsyttää. Katsoppas lasta, sinä elämäni rakkaus, hän lukee myöskin."

Lapsi katseli silmät pyöreinä pimeätä taivasta. Ameera pani hänet Holdenin syliin, ja poika makasi siinä itkemättä.

"Miksi me häntä nimitämme keskenämme?" sanoi Ameera. "Katso! Väsyttääkö sinua katseleminen? Hänellä on vallan sinun silmäsi! Mutta suu –"

"Se on sinun, oma armaani. Kuka sen tietäisi paremmin kuin minä?"

"Se on semmoinen supukka suukkonen. Oi niin pienoinen! Ja kuitenkin se huulillaan pitää koko minun sydämeni. Anna hänet jo minulle. Hän on jo ollut kovin kauan minusta erillään."

"Ei, anna hänen olla vielä, eihän hän vielä itke."

"Kun hän itkee, niin sitten sinä annat hänet pois, niinkö? Millainen miesmäinen mies sinä olet! Kun hän itkee, on hän vaan kahta kalliimpi minusta. Mutta, minun elämäni, minkä pikku nimen annamme hänelle?"

Tuo pieni olento lepäsi vallan Holdenin polvella. Se oli niin kovin avuton ja pehmeän pehmeä. Hän uskalsi tuskin hengittää, ettei musertaisi sitä. Vihreä kesy papukaija, jota pidetään jonkunmoisena suojelushenkenä useimmissa intialaisperheissä, liikahti orrellaan ja räpytteli uneliaasti siivillään.

"Tuossa on vastaus", sanoi Holden. "Mian Mittu on puhunut. Hän on oleva kuin papukaija. Kun hän kasvaa suureksi, hän puhuu paljon ja juoksentelee ympäri. Mian Mittu merkitsee papukaijaa sinun – mahomettilais-kielellä, eikö niin?"

"Miksi me menemme niin kauas?" sanoi Ameera tuskastuneesti. "Anna hänelle joku englantilainen nimi – mutta ei sentään vallan englantilainen. Sillä hän on minun."

"Olkoon hänen nimensä sitten Tota, sillä se on vallan englantilaisen nimen kaltainen."

"Niin, Tota! ja se on myöskin papukaijan nimi. Suo minulle anteeksi, herrani, mitä äsken sanoin, mutta se on varmaa, että hän on liian pieni kestäämään niin mahtavaa nimeä kuin Mian Mittu. Hän olkoon Tota – meidän oma Tota. Kuuletko sinä pienoinen? Pikku armas, Tota on sinun nimesi."

Hän sively lapsen poskea, ja tämä herättyään rupesi inisemään, niin että Holdenin piti antaa hänet Ameeralle, joka viihdytti hänet tuolla ihmeellisellä laululla "*Aré koko, Ja ré koko!*" se on:

Pois varis, pois, pois! Päästä lasta nukkumaan. Luumut kasvaa varvikossa,
maksaa pennin vaan, naula maksaa pennin vaan, *Baba*, – pennin vaan.

Sittenkuin Tota oli moneen kertaan saanut kuulla noiden luumujen hinnan, kyyristyi hän kokoon ja nukkui. Molemmat lihavat valkoiset mullit pihassa märehivät verkalleen iltaruokaansa, vanha Pir Khan oli istua kyykistynyt Holdenin hevosen eteen, poliisisapeli polvillaan, ja veteli hitaasti paksua vesipiippua joka kurnutti kuin sammakko ojassa. Ameeran äiti kehräsi alemmalla verannalla, ja puuovi oli lukittu ja pönkitetty. Kaupungin humusta kuului hääjoukon soitto katolle, ja parvi lentäviä lintuja himmensi hetkisen kuun pintaa.

"Minä olen rukoillut", sanoi Ameera pitkän vaitiolon jälkeen, poski käden nojassa – "minä olen rukoillut kahta asiaa. Ensiksikin, että saisin kuolla sinun sijastasi, jos sinun kuolemasi on määrätty, ja toiseksi, että saisin kuolla tämän lapsen sijasta. Minä olen rukoillut profeettaa ja Beebee Miriamia [Neitsyt Maria]. Luuletko, että jompikumpi heistä kuulee rukoukseni?"

"Kuka ei kuulis pienintäkin sanaa sinun huuliltasi."

"Minä pyysin vakavata vastausta, ja sinä vastaat vain imarrellen.

Kuullaanko minun rukoukseni?"

"Mistä minä voin sen tietää. Jumala on hyvin hyvä."

"Siitä minä en ole varma. Kuuleppas nyt. Jos minä kuolen taikka jos lapsi kuolee, mikä sinun kohtaloksesi tulee? Sinä, joka jätät elämään, palajat ylpeiden valkoisten *mem-logien* luo, sillä vertaiset pyrkivät vertaistensa luo."

"Ei aina."

"Niin, naiset tosin eivät. Mutta miesten laita on toinen. Kerran, myöhemmin, sinä palaat oman kansasi luo. Sen minä voisin kärsiä, sillä minä olen silloin kuollut. Mutta itse kuolemassakin sinä joudut minusta erillesi outoon paikkaan ja paratiisiin, jota minä en tunne."

"Paratiisiinkohan?"

"Tietysti, sillä mikä Jumala soisi sinulle pahaa?" Mutta me kaksi – lapsi ja minä – joudumme muuanne ja me emme voi tulla sinun luoksesi, etkä sinä meidän luo. Menneinä aikoina, ennenkuin lapsi oli syntynyt, minä en ajatellut niitä asioita, mutta nyt ne ovat aina mielessäni. Se on hyvin ankaraa puhetta.

"Kaikki tapahtuu niinkuin on sallittu. Huomisesta me emme tiedä, mutta tämän päivän ja rakkautemme me tunnemme. Ja olemmehan nyt onnellisia."

"Niin onnellisia, että meidän pitäisi koettaa tehdä onnemme pysyväiseksi. Ja sinun Beebee Miriamisi ehkä kuulee minun rukoukseni, sillä hänkin on nainen. Mutta sitten hän ehkä kadehtii minua. – Ei miehen sovi jumaloida naista."

Holden nauroi ääneensä Ameeran pikku mustasukkaisuuden puuskalle.

"Eikö se sovi? No miksi sinä et sitten kiellä minua jumaloimasta sinua?"

"Sinua jumaloimasta! Ja minua? Minun kuninkaani, huolimatta kaikista sinun suloisista puheistasi minä kyllä tiedän, että olen sinun palvelijasi ja orjasi ja tomu sinun jalkaisi alla. Enkä minä tahtoisikaan, että olisin toisin. Katso!"

Ennenkuin Holden saattoi häntä estää, heittäytyi hän alas ja kosketti Holdenin jalkaa. Sitten hän nousi ylös hiukan naurahtaen ja painoi Totaa lujemmin rintaansa sanoen melkein hurjasti:

"Onko se totta, että nuo ylpeät valkoiset *mem-logit* elävät kolme kertaa niin kauan kuin minä? Onko se totta, että he menevät naimisiin vasta vanhoina naisina?"

"He menevät naimisiin kuten muutkin – sitten kun ovat kehittyneet naisiksi."

"Sen minä tiedän, mutta heidät naidaan viidenkolmatta ikäisinä. Onko se totta?"

"On kyllä."

"*Ya illah!* Viidenkolmatta vanhoina! Kuka ottaisi vapaasta tahdosta vaimon, joka on kahdeksankaantoista vuotta täyttänyt? Hän on jo vaimo – joka vanhenee joka tunti. Viisikolmatta! Minä olen jo vanha eukko sillä iällä, ja – . Nuo *mem-logit* ovat iäti nuoria. Voi kuinka minä vihaan heitä!"

"Mitä heillä on tekemistä meidän kanssamme?"

"En minä tiedä. Minä tiedän sen vain, että tässä maailmassa voi olla nainen, kymmenen vuotta vanhempi minua, joka voi tulla sinun luoksesi ja anastaa rakkautesi kymmenen vuotta sen jälkeen kuin minä jo olen vanha vaimo, harmaapäinen ja Totan pojan hoitaja. Se on väärin ja pahasti. Heidän pitäisi myöskin kuoleman."

"Nyt sinä olet, ikävuosistasi huolimatta, lapsi, jonka minä otan syliini ja kannan alas portaita myöten."

"Tota! Varo Totaa, minun herrani! Sinäpä se olet vallaton kuin pikku lapsi!" Ameera nosti Totan polvelleen suojaan nauraen, kun Holden sylissään kantoi heidät alas portaita. Tota avasi silmänsä ja hymyili kuin pieni enkeli.

Hän oli hiljainen lapsi, ja ennenkuin Holden oikein taisi käsittää, että hän oli maailmassakaan, oli hänestä kasvanut pikku kullankarvainen lemmikki, joka oli tuon kaupungin laidassa olevan talon itsevaltiias. Nämä kuukaudet olivat täydellisen onnen aikaa Holdenille ja Ameeralle – onnen, joka oli vallan erillään maailmasta, suljettuna tuon puisen oven takana, jota Pir Khan vartioitsi. Päiväiseen aikaan Holden hoiti virkaansa säälien sydäimestään sellaisia, jotka eivät olleet yhtä onnellisia kuin hän, ja osoittaen semmoista mieltymystä pikku lapseen, että moni äiti aseman pienissä seurueissa sekä ihmetteli että oli hyvillään. Illan hämärtäessä hän palasi Ameeran luo, joka oli vallan täynnä juttuja Totan ihmeellisistä toimista: kuinka hän oli taputellut käsiään ja liikutellut sormiaan semmoisella voimalla ja tarkoituksella, että se oli vallan ilmeinen ihme; kuinka hän sitten myöhemmin oli aivan itsestään ryöminyt pois matalalta makuusijaltaan lattialle ja seisonut molemmilla jaloillaan kolmen hengenvetämän ajan. "Ja ne olivat pitkiä hengenvetämiä, sillä minun sydämeni oli ilosta vallan värähtämättä", sanoi Ameera.

Sitten Tota otti leikkitoverikseen molemmat mullit, pienen harmaan oravan, farao-rotan, joka eli kolossa kaivon luona, ja varsinkin Mian Mittu papukaijan, jonka höyheniä hän armottomasti nyki, ja Mian Mittu kirkui, kunnes Ameera ja Holden saapuivat.

"Voi sinua, veitikka! Sinä pikku jättiläinen! Noinko sinä kohtelet veljeäsi katolla! *Tobah, tobah!* Hyi, hyi! Mutta minäpä tiedän loitsukeinon, joka tekee hänet viisaaksi kuin Suleiman ja Aflatoun [Salomo ja Plato]. Katsoppas nyt", sanoi Ameera. Hän otti koruompelulla koristetusta kukkarosta kourallisen manteleita. "Katso! Me luemme seitsemän. Jumalan nimessä!"

Hyvin vihaisena ja höyhenet pörröllään asetettiin Mian Mittu häkkinsä katolle, ja istuutuen lapsen ja linnun väliin Ameera musersi ja kuori mantelin hampaillaan, jotka olivat manteliakin valkoisemmat. "Tämä on varma taikakeino, minun elämäni; älä naura. Katso, minä annan papukaijalle toisen puolikkaan ja Totalle toisen." Mian Mittu nokkasi varovasti toisen puolikkaan Ameeran huulilta, ja hän suuteli toisen puolikkaan lapsen suuhun, joka söi sen hitaasti, silmät kummastelevina. "Tämän minä teen seitsemänä päivänä, ja varmaan hän, joka on meidän omamme, on kasvava taitavaksi puhujaksi ja viisaaksi. Oi Tota, mikä sinusta tuleekaan, kun kasvat mieheksi ja minä olen harmaapäinen?" Tota veti lihavat jalkansa somasti käppyrään. Hän osasi kontata eikä viitsinyt kuluttaa elämänsä kevättä turhissa puheissa. Hän tahtoi nykiä Mian Mittu papukaijan höyheniä.

Kun Tota oli kohonnut arvoasteissa niin paljon, että oli saanut hopeaisen vyön, joka yhdessä hänen kaulaansa ripustetun neliskulmaisen ja hopeaan piirretyn tenhokalun kanssa muodosti

tärkeimmän osan hänen puvustaan, silloin hän läksi käydä lylleröimään vaaralliselle retkelle pihan poikki Pir Khanin luo ja tarjosi hänelle kaikki kalleutensa palkaksi, jos hän vain antaisi hänen ratsastaa edes hiukkasan Holdenin hevosella. Tota oli nähnyt mummonsakin siten hierovan kauppaa verannalla pikkutavarain kauppiaiden kanssa. Pir Khan itki, asetti tuon pehmeän pikku jalan harmaahapsisen päänsä päälle alamaisuutensa merkiksi ja kantoi rohkean seikkailijan takaisin äitinsä syliin, vakuuttaen että Totasta oli tuleva monen miehen johtaja, ennenkuin hänelle partakaan oli kasvanut.

Eräänä kuumana iltana, kun hän istui lattialla isänsä ja äitinsä keskellä katsellen katupoikien alkamaa loppumatonta paperileija-sotaa, hän pyysi isäänsä antamaan hänellekin paperileijan, jota Pir Khan saisi lennättää, sillä häntä pelotti leikkiä sellaisilla esineillä, jotka olivat häntä itseään suuremmat; ja kun Holden sanoi häntä pikku narriksi, nousi hän seisomaan ja sanoi verkalleen, syvästi tuntien oman arvonsa: *"Hum park nahin hai. Hum admi hai."* (Minä en ole mikään narri, minä olen mies.)

Tuo vastaus herätti omituisia tunteita Holdenissa ja pani hänet todenteolla miettimään Totan tulevaisuutta.

Hänen ei olisi tarvinnut siitä huolehtia. Totan elämä tuotti liian täydellistä iloa kestääkseen kauan. Siitä syystä se otettiin pois, niinkuin monet asiat Intiassa otetaan pois, äkkiä ja aavistamatta. Tämän talon pikku hallitsija, kuten Pir Khan häntä nimitti, kävi surulliseksi ja valitteli vaivoja, hän, joka ei tuskista ennen mitään tiennyt. Ameera, hurjana pelosta, hoiti häntä yöt päivät, mutta toisen päivän aamun sarastaessa Intian tavallinen syyskuume sammutti Totan elämän. Tuntui vallan mahdottomalta, että hän voisi kuolla, ja Ameera ja Holden eivät ensimmältä voineet käsittää, että se todellakin oli kuollut ruumis, joka makasi vuoteella. Sitten Ameera löi päätään huoneen seinään ja olisi heittäytynyt pihakaivoon, ellei Holden väkivoimalla olisi häntä estänyt.

Ainoastaan yksi armo suotiin Holdenille. Kun hän ratsasti virastoonsa heleässä aamuvalossa, löysi hän siellä odottamassa tavattoman paksun postilaukun, joka vaati tarkkaa miettimistä ja kovaa työtä. Hän ei kuitenkaan käsittänyt tätä jumalien hyvyttä.

III

Kun kuula ensin iskee, ei se tuota enempää tuskaa kuin jos hyppysillään hiukan nipistäisi. Runneltu ruumis ei ilmoita vastalausestaan sielulle ennenkuin kymmenen tai viidentoista sekunnin kuluttua. Sitten tulee jano, pakotus ja kuoleman kamppaus ja ääretön valitusten paljous. Holden käsitti tuskansa hitaasti, niinkuin hän oli käsittänyt onnensakin, ja hänellä oli sama pakottava tarve salata sen pienimmätkin jäljet. Alussa hänestä tuntui vain, niinkuin jotain olisi irtautunut hänestä ja että Ameera tarvitsi lohdutusta, kun hän istui tuolla pää polviin kumarruksissa, väristen kun Mian Mittu katolla huusi "Tota! Tota!" Lopulta koko hänen jokapäiväinen elämänsä loukkasi häntä. Oli ilmeinen vääryys, että ainoakaan lapsi asemalla oli elossa ja mellasteli iltasilla, kun hänen oma lapsensa makasi kuolleena. Tuotti polttavaa tuskaa, kun joku niistä kosketti häntä, ja kun onnelliset isät kertoivat lastensa viimeisistä urotöistä, sattui se häneen kuin puukon pisto. Hän ei voinut selittää tuskaansa. Hänelle ei ollut apua, ei lohdutusta, ei osanottoa, ja Ameera kuljetti häntä joka ilta koko itsesyytösten helvetin läpi, joka on valmistettu niille, jotka ovat kadottaneet lapsen ja uskovat, että pikkuinen – pienen pieni – lisävarovaisuus olisi lapsen pelastanut. Ei ole monta helvettiä, jotka olisivat tätä pahempia, mutta Holden tuntee henkilön, joka on täydessä järjessään istunut miettimään, voiko vai eikö voi häntä syyttää vaimonsa kuolemasta.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.